

NORGES HØYESTERETT

Den 20. mai 2014 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Gjølstad og Bårdsen og kst. dommer Kaasen i

HR-2014-01019-U, (sak nr. 2014/481), sivil sak, anke over kjennelse:

A (advokat Morten Søyland)

mot

B (advokat Jan Erik Kullerud)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder hvorvidt et krav om erstatning for uberettiget midlertidig sikring er rettskraftig avgjort.
- (2) Dalane tingrett traff 20. juni 2011 kjennelse uten muntlig forhandling der B, til sikring for et påstått krav, ble tillatt å ta arrest for inntil 3 091 382 kroner i eiendelene til A og hans ektefelle. Etter begjæring om etterfølgende muntlig forhandling traff tingretten 4. juli 2011 kjennelse der arresten ble opphevet overfor ektefellen, men for øvrig opprettholdt.
- (3) A anket til Gulating lagmannsrett, som 25. oktober 2011 opphevet tingrettens kjennelse på grunn av saksbehandlingsfeil for så vidt den gikk ut på opprettholdelse av arresten.
- (4) Ved tingrettens nye behandling fremsatte A krav om erstatning for uberettiget midlertidig sikring, jf. tvisteloven § 32-11. Tingretten traff 30. desember 2011 kjennelse om at kjennelsen 20. juni 2011 oppheves i sin helhet, men at B frifinnes for erstatningskravet.
- (5) A anket ikke over avgjørelsen av erstatningskravet. B anket imidlertid over avgjørelsen om å oppheve arresten. Ved Gulating lagmannsretts kjennelse 20. april 2012 ble B tillatt å ta arrest for inntil 2 800 000 kroner i As eiendeler. As anke til Høyesterett ble forkastet av Høyesteretts ankeutvalg ved kjennelse 20. juni 2012.
- (6) Søksmål om det kravet som lå til grunn for begjæringen om arrest, ble reist av B i juli 2011. A tok ut motsøksmål med krav om erstatning for uberettiget midlertidig sikring. Ved Jæren tingretts dom 13. mars 2012 ble As motsøksmål avvist under henvisning til at kravet måtte

anses rettskraftig avgjort ved Dalane tingretts kjennelse 30. desember 2011. B' søksmål førte frem, slik at A ble dømt til å betale ham 2 800 000 kroner.

- (7) A anket dommen for så vidt gjaldt B' søksmål, og ved Gulating lagmannsretts dom 3. mai 2013 ble han frifunnet. B' anke til Høyesterett ble nektet fremmet ved Høyesteretts ankeutvalgs beslutning 24. juli 2013.
- (8) A tok i august 2013 ut stevning for Dalane tingrett med krav om erstatning fra B for uberettiget midlertidig sikring. Dalane tingrett, som kom til at kravet måtte anses rettskraftig avgjort ved Dalane tingretts kjennelse 30. desember 2011, traff 23. oktober 2013 kjennelse med slik slutning:

- "1. Søksmålet i sak nr. 13-144507TVI-DALA avvises.
2. Innen to uker fra kjennelsens forkynnelse betaler A 37 187,50 kroner i saksomkostninger til B."

- (9) A anket til Gulating lagmannsrett, som 16. januar 2014 traff kjennelse med slik slutning:

- "1. Anken forkastes.
2. A dømmes til å betale B kr 23 375 – kronertjuetretusentrehundreogsyttifem – i saksomkostnader for lagmannsretten innen 2 – to – uker etter forkynnelsen av kjennelsen."

- (10) A har anket til Høyesterett. Han anfører prinsipalt at lagmannsretten har tatt feil når den har kommet til at søksmålet gjelder et krav som er rettskraftig avgjort. Subsidiært anføres det at kravet i alle fall må kunne fremmes for så vidt gjelder kostnader som er pådratt i etterkant av kjennelsen 30. desember 2011. Han har nedlagt slik påstand:

- "1. Søksmålet i sak 13-144507TVI-DALA fremmes.
2. A tilkjennes saksomkostninger for tingretten, lagmannsretten og Høyesterett."

- (11) B har tatt til motmæle og anført at lagmannsretten korrekt har kommet til at kravet er rettskraftig avgjort. Han har nedlagt slik påstand:

- "1. Anken forkastes.
2. A dømmes til å betale B sakens omkostninger."

- (12) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalget har full kompetanse, jf. tvisteloven § 30-6 første ledd bokstav a.

- (13) Tvistelovens bestemmelser om midlertidig sikring inneholder også særlige bestemmelser om erstatning i slike tilfeller, så vel av materiell som prosessuell art. Etter tvisteloven § 32-11 første og andre ledd kan en saksøker bli erstatningsansvarlig overfor saksøkte dersom det viser seg at den midlertidige sikringen var uberettiget. Etter § 32-11 tredje ledd kan krav om erstatning etter denne paragrafen gjøres gjeldende for tingretten i sak om opphevelse av sikringen eller ved ordinært søksmål. Blir erstatningskravet avgjort i sikringssaken, vil avgjørelsen i utgangspunktet ha materiell rettskraft på samme måte som en dom i et søksmål.

- (14) I dette tilfellet ble arrest opprinnelig besluttet uten muntlig forhandling. Ved tingrettens etterfølgende behandling med muntlig forhandling ble arresten overfor A stadfestet, men

denne kjennelsen ble opphevet av lagmannsretten. Tingretten behandlet saken på nytt med muntlig forhandling, og ved denne anledningen fremmet A et erstatningskrav etter tvisteloven § 32-11. Ved tingrettens kjennelse 30. desember 2011 ble arresten opphevet, men As erstatningskrav ble ikke tatt til følge. B påanket opphevelsen til lagmannsretten, som 20. april 2012 tok anken til følge og besluttet arrest. Erstatningsavgjørelsen var ikke anket av A. Hans anke over lagmannsrettens avgjørelse om arrest ble forkastet av Høyesterett.

- (15) I hovedsaken er A senere frifunnet for B' søksmål ved lagmannsrettens dom 3. mai 2013. B' anke til Høyesterett ble nektet fremmet ved ankeutvalgets beslutning 24. juli 2013.
- (16) Spørsmålet er om tingrettens kjennelse 30. desember 2011 innebærer en rettskraftig avgjørelse av kravet om erstatning for uberettiget arrest, som er til hinder for at det reises nytt søksmål om kravet, jf. tvisteloven § 19-15 tredje ledd.
- (17) Etter utvalgets syn må den spesielle ordningen med behandling av erstatningskrav i tilknytning til krav om opphevelse av midlertidig sikring ha betydning for løsningen. Tingrettens behandling av erstatningskravet i avgjørelsen 30. desember 2011 bygde på den grunnleggende premiss, som er forutsetningen for å behandle et slikt erstatningskrav, at arresten var uberettiget. Etter anke i saken kom imidlertid lagmannsretten til at arresten var berettiget. Da bortfalt den grunnleggende premissen for tilkjennelse av erstatning i saken, nemlig at arresten var uberettiget. Dersom det hadde blitt tilkjent erstatning i tingretten i saken, måtte avgjørelsen av erstatningskravet da anses bortfalt, og blitt opphevet, og det uavhengig av om det var anket eller ikke over denne. Det ville således ikke ha foreligget noen rettskraftig avgjørelse av erstatningskravet. Resultatet må bli det samme selv om tingretten her frifant B for erstatningskravet. Situasjonen har en viss likhet med det som reguleres av tvisteloven § 19-15 fjerde ledd om at blant annet nye domstolsavgjørelser som rokker vesentlig ved det som er lagt til grunn i en rettskraftig dom kan gi grunnlag for ny behandling av en sak, selv om denne bestemmelsen ikke kommer til anvendelse her.
- (18) Dette må etter utvalgets syn innebære at avgjørelsen av erstatningskravet i tingrettens kjennelse 30. desember 2011 ikke kan anses bindende og at det må være adgang til nytt søksmål med krav om erstatning.
- (19) Saken må etter dette bli å fremme.
- (20) Anken har ført frem. Utvalget finner likevel at tungtveiende grunner tilsier at sakskostnader ikke tilkjennes for noen instans, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd, idet saken har reist spørsmål som ikke tidligere er avklart i praksis.
- (21) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

1. Saken fremmes.
2. Sakskostnader tilkjennes ikke for noen instans.

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Liv Gjølstad
(sign.)

Knut Kaasen
(sign.)

Riktig utskrift: